

ע"פ 4195/21 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים ע"פ 4195/21

לפני:

כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט א' שטיין

המערער:

פלוני

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר
שבע בת"פ 60992-11-19 מיום 3.5.2021 שניתן על
ידי כב' השופט י' ליבדרו

תאריך הישיבה:

י"ב באב התשפ"א (21.7.2021)

בשם המערער:

עו"ד שירה ניר

בשם המשיבה:

עו"ד שרית משגב

פסק-דין

השופט נ' הנדל:

1. המערער הורשע בביצוע עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, איומים ותקיפה בנסיבות מחמירות של

קטין בידי האחראי עליו. נאמר כבר עתה כי הסתייגותו העיקרית של הסנגור היא מגזר הדין של 5 שנות מאסר בפועל, בעוד שהתביעה עתרה לעונש מאסר בפועל בן 4 שנים. לשיטת הסנגור, מדובר בתוספת של תקופה ניכרת ביחס לעונש שביקשה המאשימה, באופן שאינו מוצדק. על מנת לדון בסוגיה זו נציג תחילה את עובדות המקרה.

על פי הכרעת הדין המרשיעה, שניתנה לאחר שמיעת ראיות, באחד הלילות בסוף שנת 2019 שב המערער לביתו, בו שהו אשתו - נפגעת העבירה - וכמה מילדיהם הקטינים. לאחר חילופי דברים קצרים, הוא החל להכות את אשתו ולבעוט בה. המכות כללו אגרופים לפנים, אחיזה בצוואר והטחת ראשה אל הקיר. לאחר שנפלה מדממת אל הרצפה הוא המשיך לבעוט בה ולדרוך עליה. בהמשך הוא ביקש מאחת הקטינות לנקות את הדם, שפך מים על הנפגעת והמשיך להכותה. בנוסף לכך סטר לבת קטינה אחרת, לאחר שזו ביקשה ממנו להפסיק להכות את אמה. בשלב מסוים הצליחה הנפגעת לברוח מן הבית, אך בהמשך היא הוחזרה אליו בידי אחד מבניה, והמערער המשיך להכותה. לבסוף הוזעקה המשטרה בידי קרובי משפחתה של הנפגעת. בעקבות המעשים נגרמו לנפגעת העבירה שברים מרובים בכפות הרגלים, שברים בעמוד השדרה התחתון, חבלות בפנים, וחבורות בכל גופה. היא אושפזה בבית החולים במשך עשרה ימים ועברה ניתוחים בשתי כפות רגליה. עוד נקבע כי המערער איים על הנפגעת כי "יחזיר אותה לעזה".

בית משפט קמא הדגיש בגזר הדין שלושה נימוקים מרכזיים: תמונת הנזק הקשה שנגרם לנפגעת העבירה, האכזריות שבה בוצעו המעשים, ומעמדה של המתלוננת. בהקשר האחרון ניתנה הדעת למעמדה המוחלש של הנפגעת בישראל - שאותו ניצל המערער באימו עליה - כתושבת רצועת עזה שמנותקת ממשפחתה הגרעינית ומעמדה בישראל אינו מוסדר. כן התייחס בית המשפט לכך שבשנים האחרונות היו למערער מספר נשים ולתופעת ריבוי בנות זוג בחברה הבדואית. לצד נימוקים אלה, ניתנה הדעת גם לצרכי השעה, לרבות הצורך להתמודד עם הפשיעה והאלימות בחברה הערבית.

2. לדעתי, תיאור עובדות המקרה מלמד כי עונש מאסר של 5 שנים אינו חמור יתר על המידה. הדגש הראשון מצוי בחומרת המעשה ובאכזריותו, והדגש השני מושם בנזק שנגרם לנפגעת העבירה. אשר לחומרת המעשה, המערער שם לו למטרה - בנחישות שמתעלמת מהיותה של הנפגעת אדם שנברא בצלם - להפוך את הנפגעת לחפץ. כך, תוך פגיעה קשה בגופה, בנפשה ובכבודה. מעבר למכות האכזריות שהוכתה המתלוננת על פני פרק זמן שאינו קצר, המערער השפילה בכך שכמה מילדיהם הקטינים היו מעורבים באירוע: התבקשו לנקות את הדם מהרצפה או לשאת את המתלוננת לחדרה, ואחת הקטינות אף ספגה סטירה בעת שניסתה לגונן על אמה. והמערער בשלו. נתון נוסף שמשתלב במסכת המתוארת הוא כי המערער שפך בשלב מסוים מים על הנפגעת שהייתה שרועה על הרצפה ולאחר מכן המשיך להכות אותה. כך בגדר "חובה עליך להיות ערנית באופן מלא כדי להרגיש את מלוא עוצמת המכות". ההיעזרות בילדים הקטינים במסגרת התקיפה וההכאה, בגדר "כל המרבה הרי זה מעוות", מעצים את חומרת המעשה ואכזריותו - לא רק כלפי המתלוננת אלא כלפי המשפחה כולה.

אשר לנזק שנגרם למתלוננת - הוא חמור ו"מגוון" מאוד. כתוצאה מהמכות שהכה המערער את הנפגעת, הבעיטות שספגה והדריכות שדרך עליה, נגרמו לה שברים מרובים בכפות רגליה. היא אושפזה בבית החולים כעשרה ימים, נגרמו לה חבלות חמורות בדמות שברים מרובים בכפות הרגלים, לרבות שברים מרוסקים בכמה עצמות, וכן שברים בעמוד השדרה התחתון, חבלות של ממש בפנים ועוד. בראייה זו, אין לומר כי עונש של 5 שנים אינו עונש הולם, ונוסיף כי הוא מצוי לאו דווקא ברף העליון של מונח זה. כך, אף מבלי להתייחס לנתונים האישיים של המתלוננת.

3. ועתה לטענת הסנגור, בדבר חריגת בית המשפט מהעונש שלו טענה התביעה. אכן, ככלל אל לו לבית המשפט להחמיר בעונשו של נאשם יותר מן העונש שמבקשת התביעה. יחד עם זאת, קיימת הכרה גם בקיומם של חריגים - מקרים שבהם העונש שלו טוענת התביעה אינו מבטא במידה מספקת את חומרת המקרה על נסיבותיו. כפי שקבעתי בעניין אחר: "אף שמקובל עלי כי ככלל אל לבית המשפט להיות יותר קטגור מהקטגור, ולהחמיר בעונש מעבר לעמדת התביעה - קיומו של כלל מכיל בתוכו את מסלולו של היוצא מן הכלל במקרה המתאים" (ע"פ 5611/14 אבו עוואד נ' מדינת ישראל (08.05.2016)). כמובן, על בית המשפט להיות מודע לפער בין העונש שנגזר לעונש שביקשה התביעה, ולנמק מדוע לא קיבל את עמדת התביעה. הנה כי כן, לבתי המשפט סמכות לסטות מהעונש שלו עתרה התביעה, אך עליו לעמוד בחובת ההנמקה. כאן בית המשפט הסביר את הדברים היטב, ואף ציין כי לשיטתו היה מקום לעונש חמור יותר, אך ניתן משקל לקולא לעונש שביקשה המדינה. בנסיבות אלה לא נפל כל פגם בגזר הדין. למניעת אי הבנה, יודגש כי לא מדובר במקרה של הסדר טיעון, שם הפסיקה הבהירה את עמדתה לגבי הנסיבות שבהן ניתן לסטות מההסדר לחומרה. אך שם מדובר בהודאת הנאשם תוך הסתמכותו על ההסדר, מה שאין כן כאן.

4. הערעור נדחה.

ניתן היום, י"ח באב התשפ"א (27.7.2021).

שופט

שופט

שופט
